

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Tdo/65/2019
Identifikačné číslo spisu: 1218010069
Dátum vydania rozhodnutia: 1. decembra 2020
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1218010069.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Dany Wänkeovej, v trestnej veci obvineného O. Z. a spol., pre zločin lúpeže vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 k § 188 ods. 1 Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 1. decembra 2020 v Bratislave, o dovolaní obvineného O. Z. proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3To/91/2018, z 29. januára 2019, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného O. Z. o d m i e t a.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II rozsudkom, sp. zn. 1T/7/2018, z 26. júla 2018, uznal obvinených O. Z. a Q. C. za vinných zo skutku v bode 1/ zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, spáchaného vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, v jednočinnom súbehu s úmyselným prečinom ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, spáchaného vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, a zo skutku v bode 2/ zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, spáchaného vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, na skutkovom základe, že

1/ spoločným konaním dňa 19. júla 2017 v čase od 21.00 hod. do 22.00 hod. v D. na K. ul. č. XA na X. poschodí obytného domu od výťahu po pravej strane na konci chodby posledný byt vľavo fyzicky napadli poškodeného K. F. takým spôsobom, že pod zámienkou poskytnutia masáže poškodený pred vstupom do bytu odovzdal Q. C. finančnú hotovosť vo výške 70 eur, následne na to ako poškodený vošiel do bytu, O. Z. spoločne s Q. C. poškodeného viackrát opakovane päťami začali udierať do oblasti hlavy a žiadali ďalšie finančné plnenie, na čo vylákali od poškodeného všetky bankovky, ktoré mal v danom čase vo svojej peňaženke vo výške 65 eur, následne na to striedavo udierali päťami poškodeného do oblasti celej hlavy, pričom pri týchto úderoch sa odstreknutou krvou z tváre poškodeného zašpinila stena v byte, za čo O. Z. požadoval od poškodeného vyplatenie nákladov za znečistenie steny jeho krvou, následne na to strhol poškodenému z krku zlatú retiazku a neustále sa snažil spolu s Q. C. násilím od poškodeného vymôcť peniaze za zašpinenú stenu, čo sa im podarilo takým spôsobom, že spoločne donútili poškodeného, aby s nimi išiel k bankomatu vybrať finančnú

hotovosť, na čo sa spoločne presunuli k bankomatu nachádzajúcim sa na J. ulici v D. a pod hrozbou ďalšieho násillia žiadali od poškodeného výber finančnej hotovosti najskôr vo výške 250 eur, čo poškodený v obave o svoj život a zdravie aj urobil a odovzdal O. Z. hotovosť vo výške 250 eur, po čom bola poškodenému O. Z. vrátená roztrhnutá retiazka, následne na to O. Z. požadoval výber ďalšej finančnej hotovosti z toho istého bankomatu vo výške 50 eur, čo poškodený urobil a odovzdal obvinenému finančnú hotovosť vo výške 50 eur a následne na to, keď obvinený opätovne trval na výbere finančnej hotovosti z bankomatu vo výške 100 eur poškodený uviedol, že toľko finančných prostriedkov už na bankovom účte nemá, tak obvinení požadovali výber finančnej hotovosti vo výške 50 eur, čo poškodený opäť urobil a odovzdal O. Z. finančnú hotovosť vo výške 50 eur, na čo sa následne O. Z. a Q. C. spoločne vzdialili na neznáme miesto od poškodeného, čím spôsobili poškodenému K. F. škodu v celkovej výške 485 eur a zlomeninu ľavej očnénice typu blow - out, pomliaždenie ľavého oka s krvácaním pod spojivku, trznú ranu horného viečka, zlomeninu prednej steny prínosovej dutiny vľavo, zlomeninu nosových kostí s malým posunom, pomliaždenie hrudnej steny vľavo, pomliaždenie dolných kvadrantov brušnej steny a pomliaždenie mieška vyžadujúce si liečbu najmenej 4 týždne,

2/ dňa 20. júla 2017 v čase okolo 23.30 hod. v D. na K. ulici XA O. Z. vošiel do bytu na treťom poschodí, kde pristúpil k poškodenému C. D., ktorý sa v byte nachádzal s Q. C., s ktorou bol poškodený dohodnutý na sexuálnych službách, pričom k nim nedošlo z dôvodu hrubého správania sa Q. C., ktorá ho začala fackovať a kopať, na čo poškodený žiadal späť hotovosť vo výške 100 eur, ktorú jej dal pred tým do rúk, pričom O. Z. na poškodeného reagoval agresívne, vyvíjal na neho tlak, aby zaplatil pokutu za svoje správanie, čo poškodený odmietol, na čo Q. C. povedala, že si odfotia najskôr jeho občiansky preukaz a O. Z. mu priložil k hlave zbraň - čiernu pištoľ a hovoril mu, že za takéto správanie sa dáva pokuta, pričom im poškodený pod hrozbou zbrane predložil svoj občiansky preukaz, ktorý si odfotili, avšak O. Z. od neho žiadal ďalšie peniaze a fyzicky naňho útočil, uderil ho do tváre, ťahal ho späť do izby, pričom poškodený sa bránil krikom a snahou vymaniť sa zo zovretia O. Z., čo sa mu podarilo po tom, čo sa O. Z. poranil na zuboch poškodeného a na chvíľu od neho ustúpil, to poškodený využil a z bytu utiekol na chodbu, následne cez schodisko k vchodovým dverám, ktoré mu O. Z. po prenasledovaní otvoril z dôvodu vyhrážok poškodeného, že bude v bytovom dome kričať o pomoc, poškodený vybehol na ulicu, pričom O. Z. po ňom kričal, že má jeho adresu a že si ho nájde, čím spôsobili poškodenému C. D. škodu vo výške 100 eur,

pričom obžalovaný O. Z. sa skutku dopustil napriek tomu, že bol rozsudkom Okresného súdu Poprad, sp. zn. 5T/55/2013, zo dňa 27. mája 2013, právoplatným dňa 27. mája 2013 uznaný za vinného zo spáchania zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona.

Obvinenému O. Z. bol za to podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 37 písm. m), § 38 ods. 2, ods. 5, § 41 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 13 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona.

Okresný súd Bratislava II zároveň podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal poškodených K. F. a C. D. s ich nárokmi na náhradu škody na civilný proces.

Krajský súd v Bratislave, na podklade odvolania obvineného O. Z., rozsudkom, sp. zn. 3To/91/2018, z 29. januára 2019, podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku zrušil v celom rozsahu rozsudok Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 1T/7/2018, z 26. júla 2018, vo vzťahu k obvinenému O. Z. a postupom podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku, na rovnakom skutkovom základe, ho uznal za vinného z pokračovacieho zločinu lúpeže spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, sčasti v jednočinnom súbehu s prečinom ublíženia na zdraví spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 156 ods. 1 Trestného zákona.

Krajský súd v Bratislave za to obvinenému O. Z. podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 37 písm. m), § 38 ods. 2, ods. 5, § 41 ods. 1 Trestného zákona, uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov, na výkon ktorého trestu ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podaním z 1. februára 2019 obvinený O. Z. požiadal Okresný súd Bratislava II o ustanovenie obhajcu za účelom podania dovolania, kde okrem iného uviedol, že jeho dovolanie sa bude týkať nesprávnej kvalifikácie § 188 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona.

Totožne 8. apríla 2019 obvinený O. Z. požiadal Okresný súd Bratislava II o ustanovenie obhajcu za účelom podania kvalifikovaného dovolania, ktoré týmto aj sám odôvodnil nesprávnou kvalifikáciou skutku podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona. Uviedol, že pred nižšími súdmi navrhoval, aby zbraň, ktorú mal pri skutku použiť, bola skúmaná znalcom z biológie, a to za účelom zistenia, kto držal predmetnú zbraň, keďže odtlačky prstov sa na nej nenachádzali. Navrhol tiež preskúmanie sms správ z mobilu poškodeného C. D., ktoré by preukázali, že k žiadnej lúpeži nedošlo. Rovnako nahrávka z bytu Q. C. podľa obvineného dokazuje, že menovaný poškodený nemal žiadnu zbraň pri hlave, keď si od neho Q. C. pýtala doklad totožnosti. Obvinený súdom navrhoval vypočuť aj osoby z výkonu väzby, ktoré počuli, že Q. C. si vymyslí vlastnú výpoveď a potvrdí verzie poškodených, aby ho usvedčila a sebe tým zabezpečila beztrestnosť.

Prostredníctvom ustanoveného obhajcu, JUDr. Petra Vačoka, obvinený O. Z. 12. augusta 2019 podal dovolanie proti rozsudku krajského súdu ako aj konaniu, ktoré vydaniu tohto rozhodnutia predchádzalo, uplatňujúc v ňom dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a teda že bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu.

Naplnenie uvedeného dovolacieho dôvodu obvinený založil na tvrdení, že okresný súd odmietol jeho návrh na doplnenie dokazovania prešetrením sms správ z mobilného telefónu poškodeného C. D. a výsluchom svedkov C. J., K. K., R. N. a E. I.. Podľa mienky obvineného, za dôkaznej situácie, keď proti sebe stojí rad dôkazov tak v prospech ako aj v neprospech obvineného, je potrebné sa dôkladne zaoberať vzniknutými pochybnosťami a za týmto účelom vykonať vo veci všetky dostupné dôkazy v snahe odstrániť rôzne varianty spáchania skutku. Súdy na oboch stupňoch podľa obvineného nerešpektovali dôsledne zásady trestného konania upravené v ustanovení § 2 ods. 7, ods. 9, ods. 10 Trestného poriadku a ani jeho práva na obhajobu v zmysle § 34 ods. 1 Trestného poriadku, keďže odmietli jeho návrh na doplnenie dokazovania a svoje rozhodnutie založili výlučne na dôkazoch svedčiacich v neprospech obvineného.

Zabezpečenie práva na obhajobu, v kontexte uplatneného dovolacieho dôvodu, podľa názoru obvineného znamená vytvorenie podmienok pre uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Je nepochybné, že súd nemá povinnosť vykonať všetky navrhované dôkazy a v prípade, ak takéto návrhy na doplnenie dokazovania považuje za nadbytočné, môže ich vykonanie odmietnuť. V danom prípade však odmietnutie návrhu na doplnenie dokazovania nebolo súdom riadne odôvodnené. Konštatovanie súdu, že predmetné návrhy sa týkali okolností nepodstatných pre rozhodnutie, resp. okolností, ktoré možno zistiť už vykonanými dôkazmi, je prinajmenšom predčasné, keďže obsah navrhovaného dôkazu nie je súdu známy.

Obvinený navrhol, aby najvyšší súd podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozsudkom okresného súdu ako aj rozsudkom krajského súdu bol porušený zákon v neprospech obvineného O. Z.. Aby zrušil podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku oba uvedené rozsudky a aby podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal predmetnú vec na nové prerokovanie a rozhodnutie.

Podaním z 11. novembra 2019 obvinený O. Z. doplnil svoje dovolanie o vlastnoručne spísanú argumentáciu, v ktorej zopakoval svoju námietku týkajúcu sa jeho návrhu, aby nájdená zbraň bola

preskúmaná znalcom z biológie. Uviedol tiež, že v konaní mu nebolo umožnené sa brániť voči trestnému stíhaniu.

Za Okresnú prokuratúru Bratislava II sa vyjadril k dovolaniu obvineného prokurátor podaním tvrdiac, že skutkový stav v danej veci bol zistený tak, že o ňom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie obvineného O. Z..

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v intenciách ustanovenia § 378 Trestného poriadku predbežne preskúmal dovolanie obvineného, nezistiac dôvod pre jeho formálne odmietnutie postupom podľa § 382 písm. a), b) alebo d) až f) Trestného poriadku. Na strane druhej však dospel k záveru o nesplnení dôvodov dovolania v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane podotýka, že dovolanie si nemožno zamieňať s odvolaním, a teda s riadnym opravným prostriedkom. Dovolacie dôvody, ktorými možno úspešne argumentovať pred najvyšším súdom, sú v Trestnom poriadku (§ 371 ods. 1, ods. 3) formulované podstatne užšie, než ako je tomu pri odvolaní, čo vyplýva z toho, že dovolanie radíme k mimoriadnym opravným prostriedkom, pri ktorých uplatnení musí záujem na zákonnosti a spravodlivosti výrazne prevyšovať nad záujmom po stabilite súdneho rozhodnutia, resp. ním formulovaného právneho stavu.

Pokiaľ ide o východiská, s ktorými dovolací súd pristupuje k uplatneniu svojej prieskumnej povinnosti, žiada sa osobitne zvýrazniť, že jeho viazanosť dôvodmi podaného dovolania v zmysle § 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku, sa netýka formálno-právneho uplatnenia niektorého (či viacerých) z dovolacích dôvodov upravených v § 371 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku, ale vecných chýb, ktoré dovolateľ vo svojom podaní namietol (R 120/2012). To znamená, že zodpovednosť za kvalitu podaného dovolania znáša výlučne dovolateľ, ktorý svojím podaním určuje mantinely prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu. Najvyšší súd z tohto dôvodu nebude na seba preberať vlastnú aktivitu dovolateľa a iniciatívne zisťovať chyby v napadnutom rozhodnutí, alebo aj v jemu predchádzajúcom konaní, ktoré by zodpovedali niektorému z prípustných dovolacích dôvodov.

Dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Stabilná rozhodovacia prax najvyššieho súdu uvádza, že k jeho naplneniu nemôže dôjsť pri akomkoľvek porušení práva na obhajobu, keďže takéto porušenie musí dosahovať určitú - zásadnú intenzitu, čím sa má predovšetkým na mysli porušenie práva na povinnú obhajobu v zmysle § 37 Trestného poriadku. Najvyšší súd pripomína, že za zásadné porušenie práva na obhajobu, v intenciách ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti v zmysle § 2 ods. 10, ods. 11 Trestného poriadku ako ani vlastné hodnotenie dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku.

Uvedené vyplýva z toho, že Trestný poriadok neupravuje otázku minimálneho množstva a kvality dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti. V danom ohľade platí výlučne zásada voľného hodnotenia dôkazov, vyjadrená v § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Iný než uvedený výklad by, napokon, odporoval viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle dikcie vety za bodkočiarkou § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, podľa ktorej správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť [k výkladu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku pozri: R 7/2011, R 14/2015, ZSP 21/2010-II, ZSP 16/2013-II].

V kontexte uvedeného, nemožno v tomto dovolacom konaní pripísať žiadnu relevanciu námietke, ktorou obvinený nesúhlasí s rozsahom vo veci vykonaného dokazovania tým, že poukazuje na odmietnutie jeho dôkaznej iniciatívy v podobe návrhu na doplnenie dokazovania prešetrovaním sms komunikácie z mobilného telefónu poškodeného C. D. a vypočúvaním svedkov C. J., K. K., R. N. či E. I.. O týchto dôkazných návrhoch bolo na hlavnom pojednávaní riadne rozhodnuté, pričom okresný súd

v odôvodnení svojho rozsudku v dostatočnej miere vysvetlil (na str. 15), prečo im nevyhovelo. Najvyšší súd v tejto súvislosti dáva obvinenému do pozornosti, že námietky, ktorých cieľom je revízia dôkazného, resp. presnejšie skutkového stavu, je v dovolacom konaní oprávnený vznášať výlučne minister spravodlivosti na podklade dovolacieho dôvodu uvedeného v treťom odseku § 371 Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o argumentáciu uplatnenú výhradne obvineným O. Z., (podaniami z 1. februára 2019, 8. apríla 2019 a 11. novembra 2019), ktorá sa obsahovo neprekrýva s jeho dovolaním podaným prostredníctvom obhajcu, na túto najvyšší súd pri svojom rozhodovaní len primerane prihliadol, keďže nespĺňa kvalitatívne kritérium v zmysle § 373 ods. 1 Trestného poriadku (k povinnosti dovolacieho súdu zaoberať sa aj vlastnými námietkami obvineného vid' bližšie nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 305/09, z 21. januára 2010, publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 6/2010).

Odhliadnuc od uvedeného, ani v prípade, ak by dovolací súd zaujal analytický prístup k vlastným námietkam obvineného, a tieto vzal do úvahy, nemalo by to žiaden vplyv na jeho odmietavé rozhodnutie. Obvinený totiž svojimi námietkami rovnako spochybňuje rozsah vo veci vykonaného dokazovania, čím sa v podstate domáha neprípustnej revízie súdom ustálených skutkových zistení. Za právne relevantnú, hoci vecne nesprávnu, možno s istou dávkou tolerancie považovať iba výhradu založenú na nesprávnom právnom posúdení skutku v bode 2/ rozsudku krajského súdu, pokiaľ obvinený nesúhlasí s tým, že sa predmetného skutku dopustil v jeho kvalifikačne závažnejšej podobe - použitím zbrane podľa § 188 ods. 2 písm. c), s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona. Predznamenaná nesprávnosť tejto úvahy spočíva v tom, že z inkriminovaného skutku (ktorým je dovolací súd viazaný) jasne vyplýva, že obvinený O. Z. použil zbraň (čiernu pištoľ) v úmysle zmocniť sa veci poškodeného takým spôsobom, že mu ju priložil k hlave.

S ohľadom na to, že dovolacie argumenty, sa vymykajú nielen deklarovaným, ale aj ostatným dovolacím dôvodom uvedeným v prvom odseku ustanovenia § 371 Trestného poriadku, najvyšší súd na neverejnom zasadnutí odmietol dovolanie obvineného O. Z. s odkazom na ustanovenie § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.